

Open Universiteit

mr. dr. Gerrie Lodder

Het strengste asielbeleid ooit ontleed

INHOUDSOPGAVE

- **Introductie**
 - Regeer-/ Hoofdlijnenakkoord
 - Overige maatregelen
- **Wetsvoorstel twee statusstelsel**
- **Wetsvoorstel asielnoodmaatregelen**
 - Inkorting duur verblijfsvergunning asiel
 - Afschaffing vergunning asiel onbepaalde tijd
 - Afschaffing voornemenprocedure
 - Beperking gezinsleden nareis
- **Evaluatie**
- **Overgangsrecht**

HOODLIJNENAKKOORD

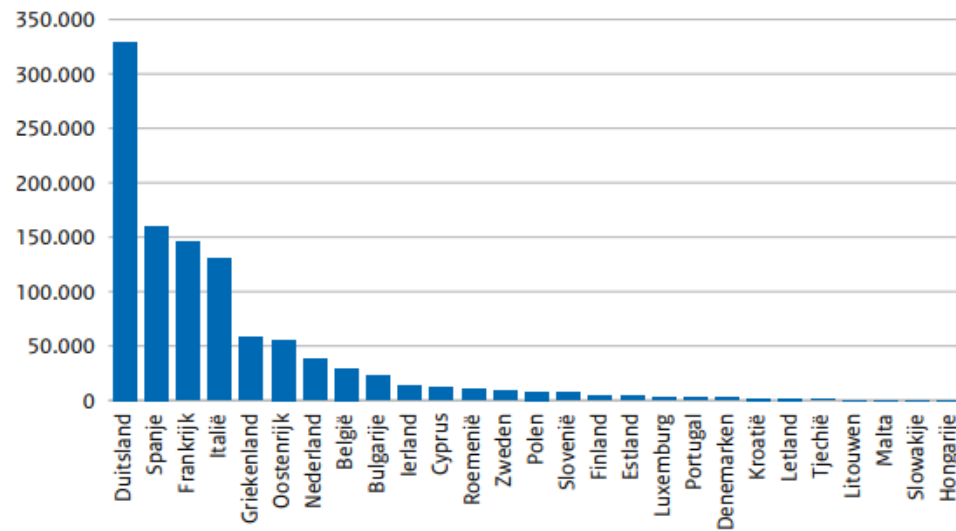
- Grip op asiel en migratie
- Asielnoodrecht
- Asielcrisiswet met crisismaatregelen
- Intrekking spreidingswet
- Registratie afdwingen en asielbeslissstop voor 2 jaar
- Opvang versoberd
- Opt-out clausule
- Mini-schengen
- Structureel een van de strengste landen

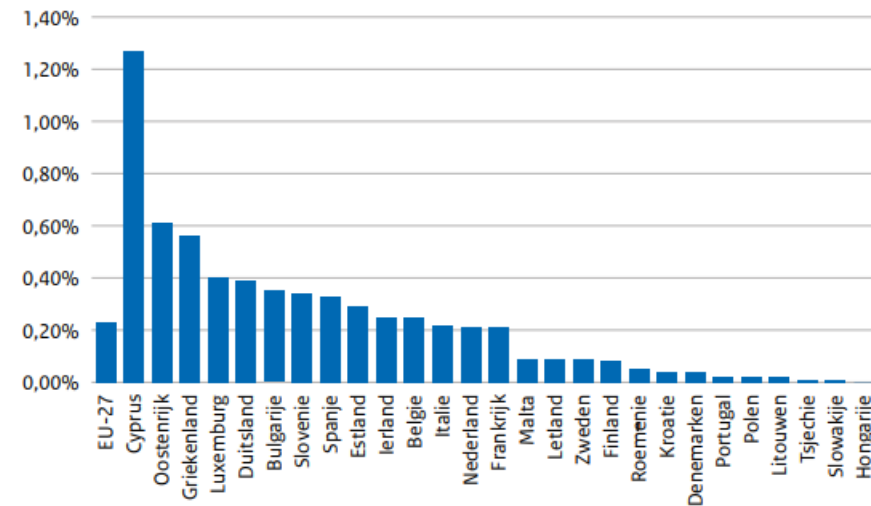
VAN HOOFDLIJNENAKKOORD NAAR REGEERPROGRAMMA

- Migratie drijvende kracht achter bevolkingsgroei
- Dit legt druk op grondrechten als volkshuisvesting, onderwijs & gezondheidszorg
- Omvang migratie zo snel mogelijk drastisch beperkt
- Beginnen met asielmigratie
- Rechtsbijstand zoveel mogelijk beperkt
- Afschaffen hoger beroep
- Alle maatregelen die asielinstroom beperken voor zover mag o.g.v. internationale en Europese verplichtingen

ASIELINSTROOM EU 2023

Figuur 41: Aantallen eerste asielaanvragen per EU-lidstaat in absolute aantallen, 2023 (Bron: Eurostat, laatst bijgewerkt op 1 maart 2024)

Figuur 42: Eerste asielaanvragen per EU-lidstaat per hoofd van de bevolking, 2023 (Bron: Eurostat, laatst bijgewerkt op 1 maart 2024)

AANTAL ASIELVERZOEKEN NEDERLAND

	Totaal	Eerste aanvragen	Tweede en volgende aanvragen	Nareizigers	Her-plaatsing	Hervestiging
2022	49.420	35.540	1.530	10.930	0	1.420
2023	50.720	38.380	1.390	10.130	0	830
% verschil 2023 t.o.v. 2022	+3%	+8%	-9%	-7%	n.v.t.	-41%

Figuur 51: Asielinstroom totaal en uitgesplitst naar type aanvraag, 2022-2023 (Bron: IND)

In 2024 dienden ruim 32 duizend mensen een eerste asielverzoek in Nederland in. Dat is 16 procent minder dan in 2023. Het aantal nareizigers nam toe tot 11,9 duizend mensen, 17 procent meer dan in 2023. Dit meldt het CBS op basis van de nieuwste asielcijfers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Beslissingen op eerste asielaanvragen

	Inwilliging	Afwijzing	Overig	Totaal beslissingen	Inwilliging-percentage
2022	14.520	5.920	600	21.040	69%
2023	14.040	10.830	990	25.860	54%

Figuur 66: Afhandeling eerste asielaanvragen, 2022-2023 (Bron: IND)¹⁷

OVERIGE MAATREGELEN

- Grenscontrole vanaf 9 december 2024
- Wetsvoorstel Wet internationalisering in balans (in behandeling bij TK)
- Wetsvoorstel implementatie herziening richtlijn blauwe kaart (in behandeling bij TK)
- Bezuiniging vluchtelingenwerk (uitspraak rechter)
- Beperking overlast Ter Apel
- Wetsvoorstel schrappen voorrang statushouders bij sociale huur in consultatie
- Wetsvoorstel implementatie EU-migratiepact in consultatie

TWEESTATUSSTELSEL & ASIELNOODMAATREGELEN

- Invoeren onderscheid twee asiel statussen + beperking rechten nareis
- Verkorting duur vergunning asiel van 5 naar 3 jaar
- Afschaffen vergunning asiel onbepaalde tijd
- Afschaffing voornemenprocedure
- Efficiëntere afhandeling herhaalde aanvragen
 - Strengere toets nieuwe feiten en omstandigheden bij herhaalde aanvraag
 - Verwijtbaarheidstoets bij niet eerder inbrengen van nieuwe feiten
 - Verruimde afwijzingsmogelijkheden als ongegrond asielzoeker die niet verschijnt op gehoor of is verdwenen zonder kennisgeving (is nu buiten behandelingstelling)
- Beperking nareis tot kerngezin
- Verruiming mogelijkheden ongewenstverklaring

Advies Raad van State over asielwetten van minister Faber kan het voor NSC nog lastig maken

ASIELMAATREGELEN

- Wetsvoorstel op 20-12-2024 naar de RvS
- Adviezen Raad voor de rechtspraak 02-12-2024 en 25-01-2025
- Adviezen RvS op 10-02-2025
- Adviezen Adviesraad migratie op 13-02-2025
- Adviezen Vluchtelingenwerk

**Conclusies na advies Raad van State over 'niet-werkende'
asielwetten: 'Beter onderbouwen, niet bezuinigen op IND'**

**Wilders na advies Raad van State: voer asielwetten
ongewijzigd in**

**Minister Faber wil asielwetten niet aanpassen
na advies Raad van State: 'Misschien een
punt of komma'**

EVALUATIE

- Juridisch mogelijk?
 - Elke maatregel op zich
 - Stapeling
 - Uitvoering
 - Overgangsrecht

- Effectief in licht van de doelstelling?
 - Strengste asielbeleid ooit
 - Instroom beperken
 - Ontlasting instanties

- Noodzakelijk/ proportioneel
 - Baten - kosten = gedeeltelijk politieke keuze

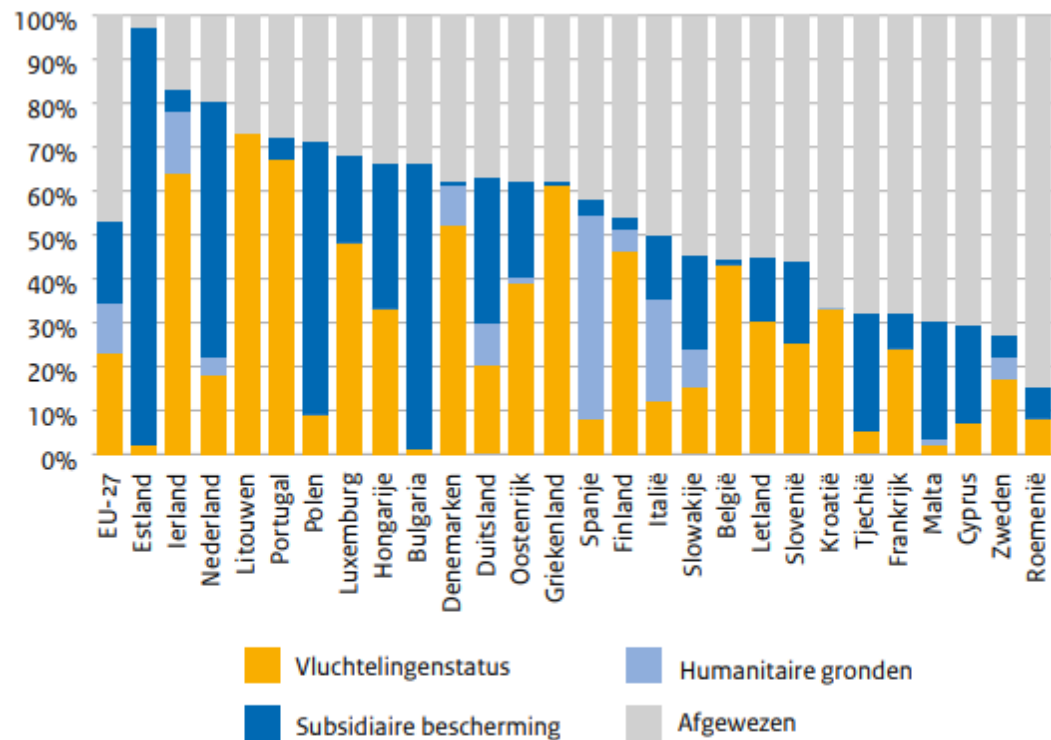
TWEESTATUSSTELSEL

Art. 29 lid 1 sub a Vw	Art. 29 lid 1 sub b Vw
Erkenning als (verdrags)vluchteling	Subsidiaire bescherming: reëel risico op ernstige schade
Vluchtelingenverdrag + art. 2d EU Kri	Art. 2f + 15 EU Kri + o.a. art. 3 EVRM, art. 3 antifolterverdrag art. 7 BUPO-verdrag
Gegronde vrees	Reëel risico
Vervolging	Ernstige schade (dood, foltering, onmenselijke/ vernederende behandeling,
Vervolgingsgrond (ras, nationaliteit, politieke overtuiging, godsdienst, sociale groep)	n.v.t.
Geen bescherming in land van herkomst	Geen bescherming in land van herkomst

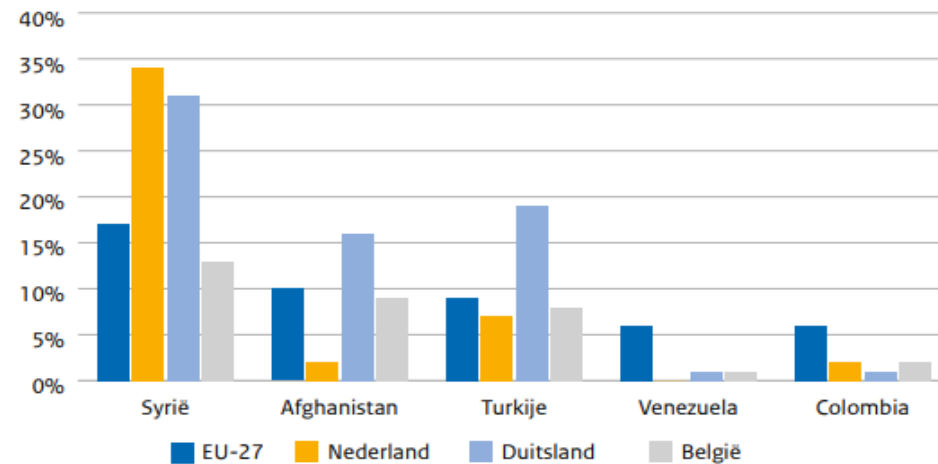
TWEESTATUSSTELSEL EN NAREIS

Art. 29 lid 1 sub a Vw	Art. 29 lid 1 sub b Vw
Nareis met kerngezin	Nareis met kerngezin
- Meerderjarige kinderen + ongehuwde partner	- Meerderjarige kinderen + ongehuwde partner
Aanvraag binnen 3 maanden	Wachttermijn van 2 jaar
Geen materiële voorwaarden (inkomen, huisvesting, inburgering in buitenland)	Voldoende middelen van bestaan + huisvesting (geen inburgering buitenland?)
	Uitzondering voor amv

VERHOUDING INGEWILLIGDE AANVRAGEN PER GROND

Figuur 46: Verhouding verschillende typen bescherming na besluiten in eerste aanleg, 2023 (Bron: Eurostat, laatst bijgewerkt op 1 maart 2024)

Figuur 44: Aandeel eerste asiolverzoeken van de top 5 nationaliteiten in de gehele EU-27, Nederland, België en Duitsland, 2023 (Bron: Eurostat, laatst bijgewerkt op 7 maart 2024)

EVALUATIE TWEESTATUSSTELSEL + BEPERKING NAREIS

- Juridisch mogelijk?
 - EU kwalificatierichtlijn, Richtlijn gezinshereniging; omringende EU landen,
 - maar 8 EVRM
- Effectief?
 - Strengst ooit? Feitelijk niet juist; narrative?
 - Beperking instroom:
 - uitstel effect nareis door wachttermijn + voorwaarden
 - Afstel door eisen middelen & huisvesting
 - Beperkt door 8 EVRM (complexe toetsing)
 - Ontlasting instanties
 - Enorme belasting IND, rechtspraak, COA (langere procedures > langer in opvang)
- Noodzakelijk?
 - Kosten:
 - langere procedures + onzekerheid voor asielzoekers, langere tijd onzekerheid, uitstel gezinshereniging, negatieve invloed op integratie
 - Grote belasting instanties
 - Opbrengsten onzeker

VERBLIJFSDUUR + VERGUNNING ONBEPAALEDE TIJD

	BT vluchteling	BT Subsidiaire bescherming	OT vluchteling	OT Subsidiaire bescherming
Nederland nu	5	5	Na 5 jaar + inburgering	Na 5 jaar + inburgering
Nederland voorstel	3	3	Na 5 jaar + alle voorwaarden	Na 5 jaar + alle voorwaarden
België	5	1 + 4	Na 5 jaar zonder voorwaarden	idem
Duitsland	3	1 + 2	Na 3 of 5 jaar + voorwaarden	Na 5 jaar + alle voorwaarden
Frankrijk	10	4	Bij eerste verlening + voorwaarde	?

EVALUATIE VERBLIJFSDUUR + PERMANENT VERBLIJF

- Juridisch mogelijk?
 - Duur verblijfsvergunning o.g.v. EU Kri min. 3 voor vl + 1 jaar voor sub.status
 - Alleen EU verplichting permanent verblijf met voorwaarden
- Effectief?
 - Strengst: beleid meer in lijn brengen met omringende landen
 - Zeer divers
 - Beperking instroom
 - Lijkt niet waarschijnlijk
 - Ontlasting instanties?
 - Verlenging elke 3 jaar mogelijk meer werk (herbeoordeling of automatisch)
- Noodzakelijk?

EVALUATIE AFSCHAFFING VOORNEMENPROCEDURE

- Juridisch mogelijk?
 - Wordt niet voorgeschreven door EU-recht
 - Maakt asiel wel bestuursrechtelijk buitenbeentje
 - i.c.m. andere maatregelen
- Effectief?
 - Nog geen ervaring
 - Belasting instanties?
 - Initieel ontlasting IND
 - Legt grotere druk op beroepszaken + mogelijk meer gegrondverklaringen > grotere belasting op IND
- Noodzakelijk?
 - Vergt betere onderbouwing, onderzoek, pilots(?) gezien zeer onzekere gevolgen

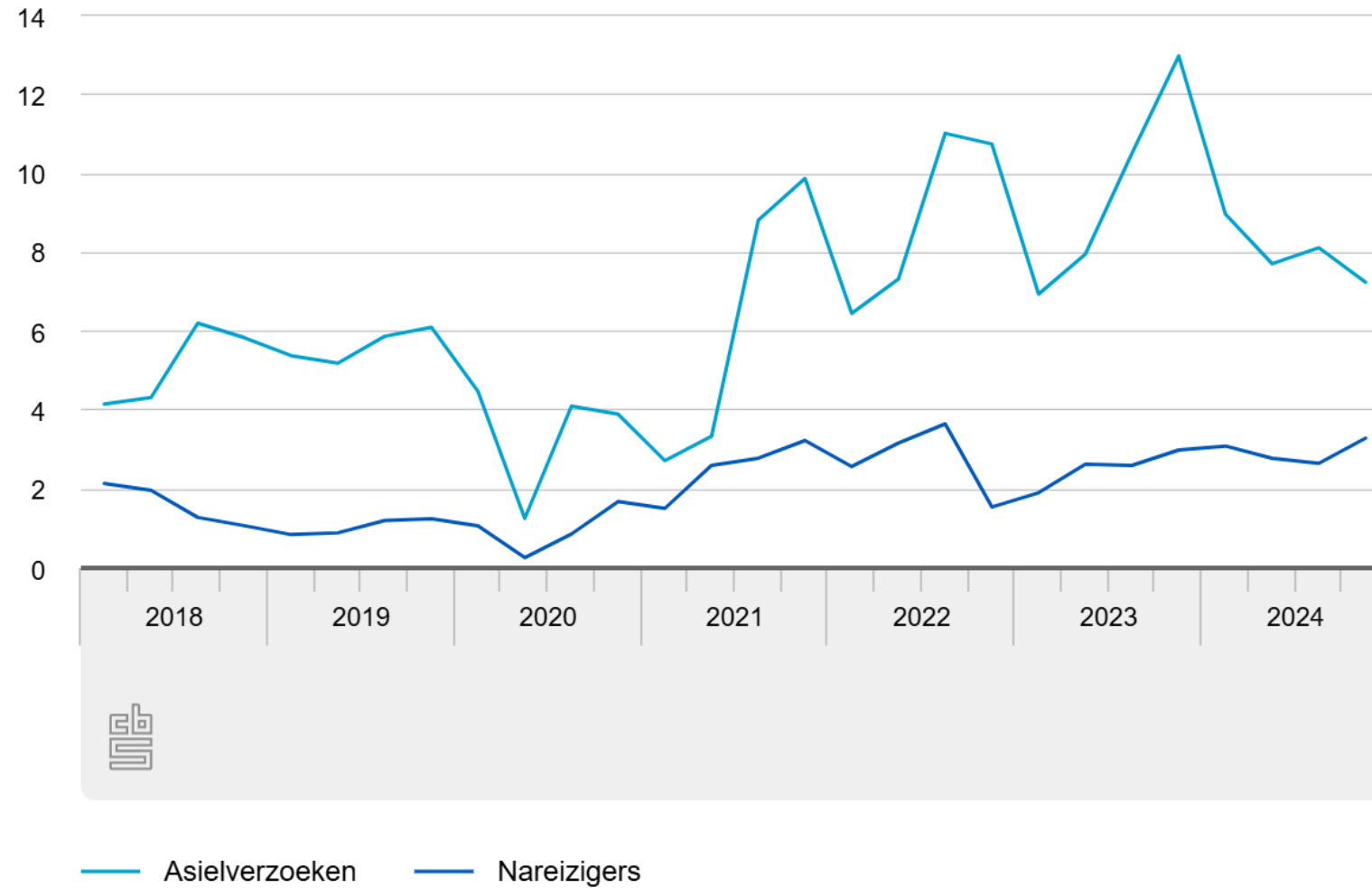
EVALUATIE MOGELIJKHEDEN AFWIJZING HERHAALDE AANVRAAG

- Juridisch mogelijk?
 - Ja, zie EU Pri, maar
 - Jurisprudentie HvJ t.a.v. samenwerkingsplicht en onderzoek + absolute verbod refoulement
- Effectief?
 - Leidt mogelijk tot meer afwijzingen herhaalde aanvragen, maar zie boven
 - Kan leiden tot complexere procedures
- Noodzakelijk?

Eerste asielverzoeken en nareizigers

x 1 000

- 2024
- 32.000 1ste asielverzoek
- 11.900 nareisverzoek
- 55% minderjarig
- 5.355 meerderjarig
- % echtgenoot, ongehuwde partner, meerderjarig kind?

BEPERKING NAREIS TOT KERNGEZIN

- Juridisch mogelijk?
 - Ja, o.g.v Ri Gezinshereniging,
 - maar 8 EVRM
- Effectief?
 - Grootte effect op instroom onduidelijk
 - Belasting instanties
 - Extra + meer gecompliceerde procedures IND en rechtbanken door beroep op 8 EVRM
- Noodzaak?
 - Beter onderbouwen met cijfers

OVERGANGSRECHT

- Wetsvoorstellen geen overgangsrecht
- Aanwijzingen regelgeving: bij geen overgangsregeling onmiddellijke inwerkingtreding
- I.s.m. art. 1.27 Vreemdelingenbesluit t.a.v. aanvraag nareis
- I.s.m. abbb/ EU/ Europees recht?
 - Rechtszekerheidsbeginsel en gelijkheidsbeginsel
 - Zie b.v. HvJ EU C-550/16 A. & S. ECLI: EU:C:2018:248
 - Staat kan rechten traineren door (te) late besluitvorming
 - Ongelijke behandeling gelijke gevallen
 - Verbod discriminatie art. 14 EVRM i.c.m. art. 3 of 8 EVRM

WACHTTIJDEN IND

- In verlengde asielprocedure
- In 2023
- 58 % van 10.450 beroepen =
- Beroep tegen niet-tijdig beslissen

Soort procedure	Gemiddelde wachttijd
Vereenvoudigde asielprocedure	14 weken wachten op het gesprek met de IND (Gehoor veilig land, bescherming EU/EER/Zwitserland of burger EU)
Algemene asielprocedure	3 weken wachten op het <u>eerste gesprek met de IND (Aanmeldgehoor)</u>
Algemene asielprocedure	62 weken wachten op het tweede gesprek met de IND (Nader gehoor) na het eerste gesprek (Aanmeldgehoor)
Gezinshereniging (nareis asiel)	92 weken wachten tot <u>de IND begint met de behandeling van de aanvraag</u>

CONCLUSIE

- Strengste asielbeleid ooit = negative nation branding
- Nederland is i.t.t. Denemarken gebonden aan EU asiel & migratierecht + principe loyale samenwerking
- Voorgestelde maatregelen blijven (grotendeels) binnen EU kader
- Effecten van Nederlandse maatregelen op instroom zeer beperkt
- Meer effecten t.a.v. verwachtingen burgers
- Noodzaak maatregelen niet onderbouwd
- Alternatieven die niet passen binnen narratief worden niet genoemd

Dank voor uw aandacht